

«Γιατρέ αρρώστησα!» Οι ασθένειες στην ιστορία της ανθρωπότητας

Υπεύθυνος καθηγητής: Χαρβαλιάς Κωνσταντίνος ΠΕ04.04 Βιολόγος

Ο Μαύρος Θάνατος ήταν μια καταστροφική πανδημία βουβωνικής πανώλης (πανούκλα) που «χτύπησε» την Ευρώπη και της Ασία στα μέσα του 14ο αιώνα. Η πανούκλα έφτασε στην Ευρώπη τον Οκτώβρη του 1347, όταν 12 πλοία από τη Μαύρη Θάλασσα (Εύξεινο Πόντο) έδεσαν στο Σικελικό λιμάνι της Μεσσήνης. Πριν τα «πλοία του θανάτου» δέσουν στη Μεσσήνη, πολλοί Ευρωπαίοι είχαν ακούσει φήμες για ένα «Μεγάλο Λοιμό», που μαστίζε τους εμπορικούς δρόμους της Μέσης και της Άπω Ανατολής. Πράγματι, το 1340, η αρρώστια έπληξε την Κίνα, την Ινδία, την Περσία (σημερινό Ιράν), τη Συρία και την Αίγυπτο.

Η πανούκλα δεν τελείωσε πραγματικά και επέστρεψε δριμύτερη αρκετά χρόνια αργότερα. Ωστόσο οι αρχές στο λιμάνι της πόλης Ραγούσα (Ragusa) κατάφεραν να επιβραδύνουν την εξάπλωσή της κρατώντας τους ναύτες σε απομόνωση μέχρι να επιβεβαιωθεί ότι δεν μετέφεραν την αρρώστια – μια πρώιμη μορφή κοινωνικής απομόνωσης (social distancing) προκειμένου να μειωθεί η εξάπλωση.

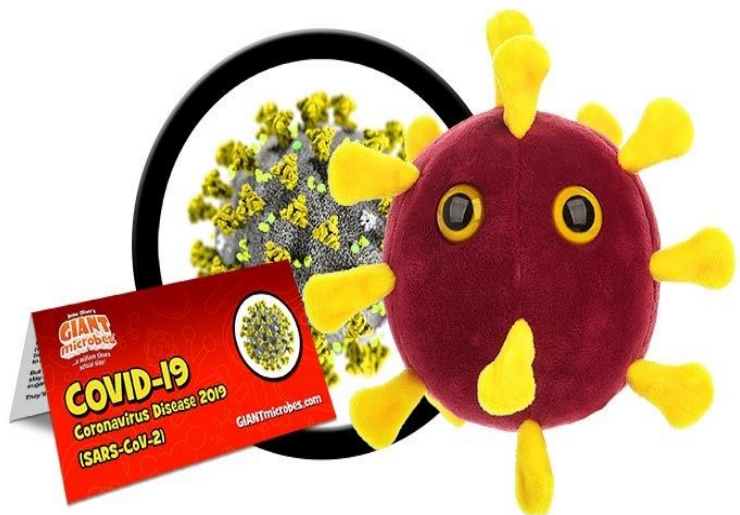
Οι ναύτες αρχικά έμεναν στα πλοία για 30 ημέρες (trentino), χρονικό διάστημα που αργότερα έγινε 40 ημέρες, quarantine. Από αυτή την πρακτική προέκυψε ο όρος καραντίνα, μια μέθοδος που χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα.

Αν και υπάρχουν αντιβιοτικά που αντιμετωπίζουν το Μαύρο Θάνατο (όπως ονομάστηκε), σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) κάθε χρόνο υπάρχουν 1000 με 3000 κρούσματα πανούκλας κάθε χρόνο. Τα αποτελέσματα της βουβωνικής πανώλης ήταν εξαιρετικά σημαντικά, καθώς αρκετοί ιστορικοί θεωρούν ότι, μέσα από τους κλυδωνισμούς στην Ιταλική κοινωνία της εποχής εκείνης, άνοιξε το δρόμο για την Αναγέννηση, μια σημαντική περίοδος για τον πολιτισμό και τις επιστήμες.

Μέσα από τη μελέτη συγκεκριμένων ασθενειών, οι μαθητές θα

- έρθουν σε επαφή με την ιστορία τους, τα συμπτώματά τους, τα αποτελέσματα στην κοινωνία καθώς και τρόπους με τους οποίους προσπαθήσαμε (και προσπαθούμε) να τις αντιμετωπίσουμε
  - εκτιμήσουν τα σύγχρονα μέσα τα οποία έχει στη διάθεσή της η επιστήμη προκειμένου να αντιμετωπίσει τις επιδημίες και τυχόν πανδημίες
  - μάθουν να αναζητούν πληροφορίες στο διαδίκτυο και θα κάνουν τα πρώτα βήματα προκειμένου να αξιολογούν την αξιοπιστία των πληροφοριών
  - έρθουν σε πρώτη επαφή με την επιστημονική μέθοδο: παρατήρηση → υπόθεση → πείραμα → επιβεβαίωση ή απόρριψη υπόθεσης
- μάθουν να συνεργάζονται με άλλους μαθητές

Καλό μας ταξίδι λοιπόν, και μην ξεχνάτε: **ΝΑ ΠΛΕΝΕΤΕ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΑΣ!**